

Entreprenörskap i grundskolan

Teknikcolleges inspiration till
entreprenörskap i grundskolan
genom samverkan med arbetslivet

TEKNIK
COLLEGE

Inspiration för att öka samverkan kring entreprenörskap

Entreprenörskap genom grundläggande utbildning är en viktig del för ungdomar inför sitt framtida arbetsliv. Teknikcolleges mål med det här verktyget är att grundskolan ska få stöttning i entreprenörskap, kvalitativa studiebesök och ökade kunskaper om dagens industri kopplat till studie- och yrkesvägledning. Verktöget avser också att stärka elevernas valkompetens och entreprenöriella förmågor: kreativitet, kritiskt tänkande, problemlösning, initiativtagande, uthållighet och samarbetsförmåga.

På gymnasiet har vi på Teknikcollege sedan tidigare ett samarbete med Ung Företagsamhet kring entreprenörskap och innovation. Produktutveckling genom exempelvis innovationstävlingen Blixtlåset, knyts ihop med affärsutveckling genom UF-företagande. Det har varit ett väldigt framgångsrikt arbete och nu är förhoppningen att detta verktyg, som vi har utvecklat tillsammans med Ung Företagsamhet, får samma effekt hos elever i årskurserna 7–9.

För att få mer information och stöttning, ta gärna kontakt med din regionala processledare inom Teknikcollege eller regionala medarbetare inom Ung Företagsamhet. Kontaktlänkar hittas på sidan 13.

Skolverkets syn på entreprenörskap i grundskolan

Entreprenörskap är en del av det livslånga lärandet och en av EU:s reviderade nyckelkompetenser från 2018. EU beskriver entreprenörskompetens som förmågan att reagera på möjligheter och idéer och att omvandla dem till värde för andra. Värdet kan vara av kulturellt, socialt eller ekonomiskt slag. Kompetensen grundas på kreativitet, kritiskt tänkande och problemlösning, initiativförmåga och uthållighet samt förmågan att samarbeta för att planera. Vikten av etiskt ansvarstagande och empati för andra människor och omvärlden är centralt.

Eleven ska genom sin utbildning få tillgång till följande nyckelkompetenser:

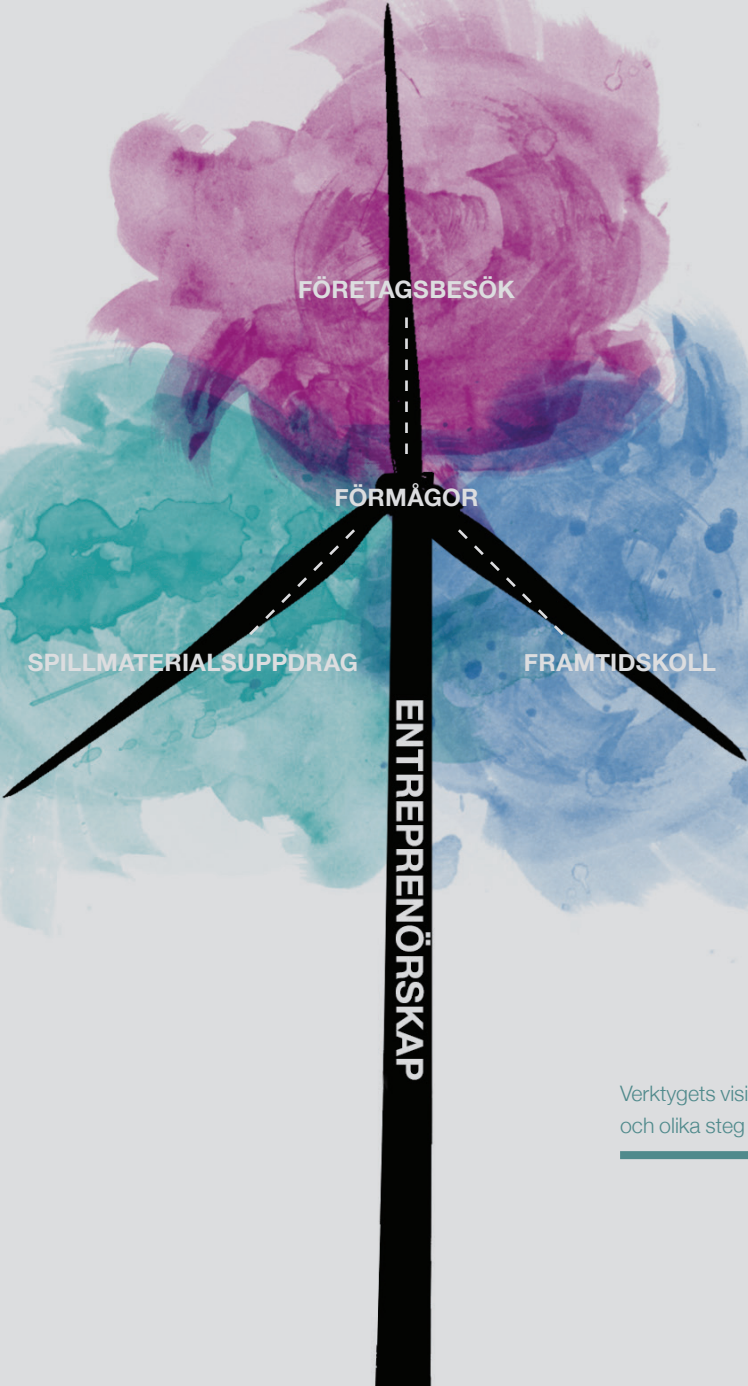
- Läs- och skrivkunnighet.
- Flerspråkighet.
- Matematisk kompetens och kompetens inom naturvetenskap, teknik och ingenjörsvetenskap.
- Digital kompetens.
- Personlig och social kompetens samt kompetens att lära sig att lära.
- Medborgarkompetens.
- Entreprenörskompetens.
- Kompetens på området kulturell medvetenhet och kulturyttringar.

Källa: Arbeta med entreprenörskap i grundskolan – Skolverket.

”

Att samarbeta med lokala
företag ger mig energi!
Tillsammans utvecklar
vi hållbara arbetssätt.
– Processledare, Teknikcollege

FÖRETAGSBESÖK

FÖRMÅGOR

SPILLMATERIALSUPPDRAG

FRAMTIDSKOLL

ENTREPRENÖRSKAP

Verktygets vision
och olika steg

”

Jag hade ingen aning om att
det gick att göra så mycket
nytt av gamla saker.

– Elev, årskurs 7

SPILLMATERIALSUPPDRAG

Innovativ problemlösning

I denna aktivitet vill vi utveckla elevers kunskaper om projekt och företagande samt stimulera deras entreprenöriella kompetenser och förhållningssätt. Upplägget består av ett uppdrag som kopplas till en lokal industri där eleverna får hjälpa företaget med idéer om hur de bäst använder sitt spillmaterial.

MATERIAL: *Se möjligheterna, Idéer som gör det möjligt* och spillmaterial.

STEG 1: Arbetet kan inledas med Ung Företagsamhets läromedel *Se möjligheterna*. Läromedlet fokuserar på de egenskaper som är typiska för de flesta entreprenörer och som eleverna kommer att få stärka genom kommande arbete. Eleverna får kunskap om vad en entreprenör är och chans att utveckla sina egna entreprenöriella förmågor. Genom uppgifter, spel och muntliga presentationer får

eleverna träning i hur man identifierar behov, hur man kommer på nya idéer samt hur man kan presentera sig själv och sina idéer.

STEG 2: Nu är det dags att använda Ung Företagsamhets läromedel *Idéer som gör det möjligt* till spillmaterialsoppdraget. Här får eleverna tillfälle att fördjupa sina entreprenöriella förmågor ytterligare genom att arbeta i en strukturerad process där de går från idé till prototyp. Under processen tränar eleverna sin kreativitet genom att de får öva på att se behov och hitta lösningar samtidigt som det är en bra samarbetsövning. Målet är att presentera en lösning på hur företagets spillmaterial bäst kan användas.

För mer information om hur ni kan genomföra denna aktivitet se: *Så här kan ni göra* på sidorna 12–13.

FÖRETAGSBESÖK

Stimulera samarbetet med arbetslivet

I denna aktivitet används förslagsvis konceptet Industrinatten, där fokus ligger på att skapa en mötesplats för elever och industrin. Genom att stimulera samarbete mellan skola och entreprenörer inom näringsliv får elever upptäcka lokala teknik- och industriföretag.

MATERIAL: *Introduktion till industrin, Möte med en entreprenör.*

STEG 1: Arbeta i klassrummet med Industriellt utvecklingscentrums material *Introduktion till industrin* som har skapats specifikt för företagsbesök inom framför allt industrin.

STEG 2: Låt eleverna arbeta med att komma på frågor till de teknik- och industriföretag som ska besökas med hjälp av Ung Företagsamhets material *Möte med en entreprenör*. Det är ett

färdigt material för såväl lärare och mottagande företag som för elever. Syftet med materialet är att kvalitetssäkra företagsbesök i skolan och målet är att eleverna ska gå från besöket med en förståelse för vad det innebär att vara en entreprenör, samt att de inser att de själva har entreprenöriella egenskaper och möjligheter. Under företagsbesöken förväntas eleverna ha med sina elevhäften.

STEG 3: Genomför företagsbesöken.

STEG 4: Låt eleverna efterarbeta vad de fått reda på och lärt sig under besöken och sedan redovisa detta i tvärgrupper.

För mer information om hur ni kan genomföra denna aktivitet se: *Så här kan ni göra* på sidorna 12–13.

”

Det var intressant att komma utanför skolans väggar och se verkligheten. Jag kunde se och dra paralleller till mitt ämne.
– Lärare, årskurs 8

Jag tycker att lektionen om arbetsmarknaden gav mig lite att fundera på angående min framtid. Jag har själv nästan alltid varit säker på vad jag vill bli men jag började tänka mer på andra val.

– Elev, årskurs 9

FRAMTIDSKOLL

Vägledning för framtida utbildningsval

11

I denna aktivitet, som riktar sig till årskurs 8 eller 9, används Ung Företagsamhets, Swedbank och Sparbankernas koncept Framtidskoll. Framtidskoll är en temadag som syftar till att förbereda eleverna inför stundande utbildningsval genom att stärka deras valkompetens. Dagen består av tre eller fyra pass som handlar om entreprenörskap, privatekonomi, självkännedom och kunskap om arbetslivet. Kort och gott nya insikter om framtiden som ung vuxen.

MATERIAL: *Min framtid och ekonomi.*

STEG 1: Gå till Ung Företagsamhets hemsida för att läsa mer om Framtidskoll samt för att se om konceptet erbjuds på er ort. Följ sedan de instruktioner du får från Ung Företagsamhets medarbetare.

STEG 2: Framtidskoll kompletteras med Ung Företagsamhets läroplanskopplade läromedel *Min framtid och ekonomi*. Syftet med läromedlet är att utveckla elevernas livs- och karriärkunskaper genom att göra dem medvetna om sina förmågor och låta dem reflektera över framtida karriärvägar och yrkesval. Eleverna ges också praktisk träning i hur de sköter sin privatekonomi, och kunskaper om hur hushållens ekonomi samspelar med det samhällsekonomiska kretsloppet. Eleverna utvecklar också förmågor så som att reflektera, hantera information, argumentera, dra slutsatser, se lösningar och tänka kritiskt.

För mer information om hur ni kan genomföra denna aktivitet se: *Så här kan ni göra* på sidorna 12–13.

Så här kan ni göra

Bilda gärna en arbetsgrupp på skolan som kan hjälpas åt och en ansvarig kontaktperson som håller kontakten med Teknikcollege eller Ung Företagsamhet. Lärare som undervisar i teknik, samhällskunskap, svenska och andra ämnen kan ingå tillsammans med företags- och yrkesvägledare och skolledare.

Planera gärna in information kring denna samverkan skola-arbetsliv för kollegorna samt på terminens föräldramöte för ökad kännedom om hur skolan samverkar med samhället och kommunen lokalt utöver företagen.

Verktyget kan med fördel användas tematiskt eller ämnesövergripande. Hållbarhet och de globala målen går även att väva in i varje steg. Genom att planera in en aktivitet per årskurs skapas en hållbar och långsiktig plan för entreprenörskap samt ökar intresset för teknik.

Spillmaterialsuppdrag

Återbruk och ta vara på spillmaterial som i annat fall skulle ha kasserats är viktigt. Sverige behöver bli bättre på innovation, ta hand om och utveckla de restprodukter som blir över om vi ska bli helt klimatneutrala. För att lyckas med det krävs det att vi i tidig ålder inspireras av barn och unga att tänka nytt. Det är även något som företagen tycker det är viktigt.

Vi rekommenderar att ni kontakter ert lokala Teknikcollege för en dialog kring vilka lokala teknik- och industriföretag som kan erbjuda spillmaterial. Det är mycket möjligt att representanter från företaget är intresserade av

att berätta för eleverna om sin tillverkning och hur de använder sig av materialet.

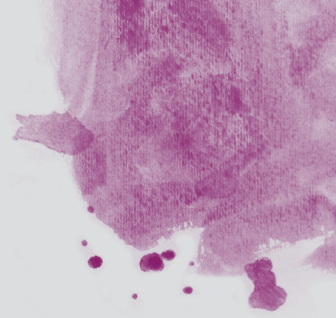
Anordna gärna en tävling i samarbete med Teknikcollege och Ung Företagsamhet där eleverna får visa upp sina prototyper. Upplägget på själva tävlingen kan givetvis se olika ut var i landet ni befinner er.

Koppla gärna arbetet till innovationsprocessen och produktutveckling.

Företagsbesök

I detta verktyg har vi valt att använda konceptet Industrinatten där varje klass delas in i mindre grupper och gör 2–3 studiebesök. Givetvis kan andra upplägg för studiebesök användas. Industrinatten är förlagt på skoltid och görs i samverkan med skolan för alla elever i årskurs 8. Tänk på att lägga in en fika- eller fruktpaus vid något tillfälle mellan två besök för att hålla energinivåerna på topp. Vi rekommenderar cirka 60 minuter till företagsbesök, plus tid för transport. Minimum blir en halvdag schema-brytande. Dessutom behövs tid till förarbete och redovisning av respektive företagsbesök. Utifrån egna erfarenheter går det åt minst 120 minuter till förberedelse och 120 minuter till efterarbete. Förslagsvis delas efterarbetet upp till hälften för sammanställning av material och häften till redovisning. Koppla gärna arbetet till jämställdhet och prao.

För att synliggöra vad det innebär att vara en ingenjör kan ni samverka med andra aktörer. Det kan exempelvis vara Women Engineerings,

IGE Day (Introduce a Girl to Engineering) på våren eller initiativ som Tjejer kodar, VERA-dagen och så vidare.

Framtidskoll

Temadagen Framtidskoll tar cirka en halv skoldag. Dessutom behövs tid till förarbete i form av att deltagande personal medverkar under en utbildning med Ung Företagsamhet, samt tid för att arbeta med läromedlet *Min framtid och ekonomi* med eleverna. Räkna därför med 1h för utbildning och cirka 2–3 stycken 60 minuters lektioner för att arbeta med läromedlet innan temadagen genomförs.

Använd gärna utbildningen *Möjligheternas samhälle* på Ung Företagsamhets hemsida där

avsnittet Framtiden handlar om framtidens arbetsmarknad, vad vi kommer att arbeta med i framtiden och vilka förmågor som kommer att bli allt viktigare.

Sök gärna information om era lokala utbildningar som är kvalitetssäkrade inom exempelvis Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege och andra College-modeller för att stärka samverkan mellan grundskola och fortsatt utbildning.

Koppla gärna arbetet till gymnasievalet och att göra normbrytande val.

Besök gärna Ung Företagsamhets regionala mässor eller tävlingsdagar såsom regionfinaler i Blixlåstet där gymnasieelever visar upp sina affärsidéer.

FÖR MER INFORMATION:

teknikcollege.se
ungforetagsamhet.se
industrinatten.se
blixtlaset.se

Teknikcollege i samverkan

Teknikcollege är Sveriges största samverkansplattform för kompetensförsörjning inom industrin. Genom att få företag, kommuner och utbildningsanordnare att samarbeta skapar vi en matchning mellan utbildning och arbetsliv.

- Vi har ett gemensamt mål – tillväxt i industrin genom kompetent arbetskraft tack vare kvalitetssäkrade utbildningar.

Idag samverkar 3000 företag och certifierade utbildningar i över 150 kommuner från Kalix i norr till Trelleborg i söder.

Ett engagemang inom Teknikcollege kan se ut på olika sätt beroende på företagets storlek och vilka resurser som finns. Eftersom det går att delta i både stort och smått kan alla medverka. Ett företag kan samverka med utbildningsanordnare genom att ta emot studiebesök, hålla föreläsningar eller förse de studerande med

problem och övningar från verkligheten. För att nå vårt mål och få företag engagerade i yngre åldrar samverkar vi med andra organisationer som arbetar inom grundskolan. Detta verktyg har tagits fram tillsammans med Ung Företagsamhet.

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation och är en del av den globala organisationen Junior Achievement (JA). Sedan 1980 har över 500 000 gymnasieelever utbildats i entreprenörskap genom utbildningen UF-företagande. Sedan 2010 bedrivs även arbete i grundskolan. Ung Företagsamhet ger barn och ungdomar möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet, företagsamhet och sitt entreprenörskap. Organisationen finns i hela Sverige och består av 24 regionkontor samt ett nationellt kansli.

